

Maria Philippina van Bosse 1837 - 1900)

Beschermd opgevoede dochter van een minister, wordt zelfstandig landschapsschilder en vindt inspiratie in Rhenen

Landschapsschilder en kunstenaar. Dochter van Pieter Philip van Bosse politicus en minister en Maria Johanna Reynvaan. In 1880 trouwt Maria Philippina van Bosse in Den Haag met Johannes Warnardus Bilders eveneens kunstschilder. Dit huwelijk blijft kinderloos.

Vechten voor eigen roeping

Maria Philippina (Marie) van Bosse groeit op als oudste dochter in een Amsterdams gezin. Als haar vader, de liberaal Pieter van Bosse, in 1848 wordt benoemd tot minister van financiën, verhuist het gezin naar Den Haag. De inwonende gouvernante verzorgt het onderwijs van Marie en haar zussen. Waarschijnlijk heeft Marie van Bosse ook enige jaren op kostschool gezeten.

“Als zij op haar achttiende jaar *thuiskomt*, gaat zij naar de zolder waar een kamertje op het noorden is, bindt een groot boezel om en vraagt schilderles. Dat mag, want schilderen is een lief talent voor jonge dames. Een standpunt dat door de eeuwen wordt gehuldigd. Vrouwen die kunst maken doen dit als elegant tijdverdrijf of uit pure noodzaak. Ze wordt alleen aanvaard als een vrouw die kunst maakt, maar niet als een grootmeester die vrouw is. Daardoor is het ongewoon dat ze hetzelfde niveau bereiken als de mannelijke grootmeester. Het grootste compliment voor een vrouwelijke kunstenaar ook nog in de tijd van Maria Phillipina is dan ook de referentie naar een gelijkwaardige mannelijke collega; andersom is het een belediging. En als het werk van vrouwen dan al enige erkenning krijgt, gaat het vaak om stillevens, met name bloemen, waartoe zij worden gestimuleerd en waaraan zij binnenshuis kunnen werken. Landschapsschilderkunst is voor hen al helemaal uit den boze. Van de vele schilders cq. grootmeesters die in Rhenen hebben geschilderd is Maria van Bosse dan ook de enige vrouw die enige bekendheid heeft verworven.

Jaren van studie

Haar eerste leermeester Van de Sande Bakhuijzen komt op haar zolderatelier en ziet het grote linnen schort. Hij merkt op dat morsen een verkeerde gewoonte is en een schort is dus onnodig. Broodnodig is studeren.

Maria gaat met geestdrift en met geduld aan de studie. Na jaren kan ze aan het landschap beginnen, vanaf het begin haar ware liefde. “Het is geen keus, maar omdat de natuur zoo mooi is, ben ik landschapsschilder geworden”, zegt zij vaak.

Onafhankelijkheidsverklaring

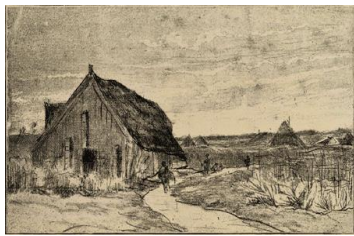
Haar volgende leermeester is Johannes Bosboom, die haar stimuleert om te exposeren. Hij zorgt ervoor dat haar schilderijen in 1875 bij de kunsthandelaar Goupil terechtkomen, waar ze goed verkopen. Maria van Bosse noemt dit haar ‘onafhankelijkheidsverklaring’. Haar vader geeft haar de vrijheid om te schilderen, op voorwaarde dat ze haar plichten als gastvrouw – die ze na haar moeders dood op zich heeft genomen – niet zal verzaken. Dat is moeilijk voor haar. Als ze het heeft over haar roeping van kunstenaar, wordt zij onder druk gezet om haar positie als dochter des huizes te vervullen.

Haar volgende leermeester is Johannes Warnardus Bilders. Als ze 43 jaar oud is, na de dood van haar vader, trouwt ze met hem. Hij is dan 68. Ze vertrekken naar Oosterbeek waar Bilders al eerder heeft gewoond. Bij het huis Rozenhage heeft zij achter in de tuin haar atelier. Het is de productiefste periode van haar schildersloopbaan. Tien jaar later, In 1890, overlijdt haar man en keert zij terug naar Den Haag. In 1900 sterft Maria van Bosse onverwacht in een kuuroord te Wiesbaden, 63 jaar oud. Ze wordt begraven in Oosterbeek.

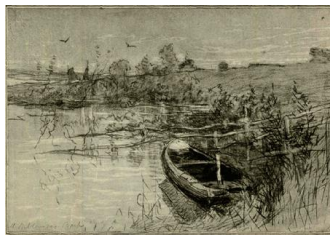
Werk

Marie Bilders-van Bosse schildert hoofdzakelijk bos- en rivierlandschappen. Iedere zomer trekt ze de natuur in. Ze maakt in Rhenen studies in houtskool of krijt. Deze studies werkt ze uit in de wintermaanden op haar atelier.

Tijdens haar werkzame leven exposeert Maria Bilders-van Bosse vaak. In 1897 koopt koningin Emma het doek 'Beukenbosch bij herfst'. Zij voelt zich verwant met Mesdag, Israëls en Mauve.

Tabaksschuur in Rhenen

Aan de Rijn

Zicht op Rhenen

Bronnen

Archief Academie van Beeldende Kunsten

Archief Hollandsche Teekenmaatschappij

G.W. Sylvius [pseud. van Augusta de Wit], 'Mevrouw Bilders-van Bosse', *Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift* 7 (1894) 345-362 [ook in: M. Rooses red., *Het schildersboek. Nederlandse schilders der negentiende eeuw in monographieën door tijdgenoten* (Amsterdam 1900)].

https://www.dbnl.org/tekst/els001189401_01/els001189401_01_0032.php